

Όνομα της
πρακτικής:

**Παροχή
συνδρομής στους
ελεγκτές της OLAF
κατά τη διάρκεια
των επιτόπιων
ελέγχων**

**Μοντέλο 10
βημάτων**

Χώρα:

Βουλγαρία

Κατηγορία της πρακτικής:

- Μέτρα για την καταπολέμηση της απάτης
- Επιτόπιοι έλεγχοι
- Παροχή βοήθειας στους ελεγκτές της OLAF

Στοιχεία
επικοινωνίας:

- AFCOS Βουλγαρίας
- www.afcos.bg
- afcos@mvr.bg

Κίνδυνοι απάτης που καταπολεμώνται

- Σύγκρουση συμφερόντων
- Αποφυγή ή χειραγώγηση των διαδικασιών σύναψης δημόσιων συμβάσεων
- Διπλή χρηματοδότηση
- Αθέμιτη σύμπραξη
- Χειραγώγηση του κόστους του έργου
- Άλλοι – ισχύουν για όλους τους κινδύνους απάτης

Πλαίσιο και στόχος/-οι

Ο κανονισμός αριθ. 2185/96 σχετικά με τους ελέγχους και εξακριβώσεις που διεξάγει επιτοπίως η Ευρωπαϊκή Επιτροπή με σκοπό την προστασία των οικονομικών συμφερόντων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων από απάτες και λοιπές παρατυπίες απαιτεί από τις εθνικές αρχές να παρέχουν επαρκή βοήθεια στην Επιτροπή, ιδίως στην Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF), για τη διενέργεια επιτόπιων ελέγχων στην επικράτεια της εκάστοτε χώρας.

Κάθε κράτος μέλος της ΕΕ ακολουθεί δική του προσέγγιση όσον αφορά την εφαρμογή του κανονισμού. Αυτό οδήγησε ορισμένα κράτη μέλη της ΕΕ να αναζητήσουν παραδείγματα ορθών μοντέλων συνεργασίας τα οποία θα προσαρμόσουν στην εθνική τους νομοθεσία.

Στόχος αυτής της πρακτικής είναι η εισαγωγή του βουλγαρικού μοντέλου 10 βημάτων για την παροχή βοήθειας στους ελεγκτές της OLAF κατά τη διενέργεια επιτόπιων ελέγχων στην επικράτεια της χώρας σύμφωνα με τον κανονισμό αριθ. 2185/96.

Περιγραφή της πρακτικής

Το άρθρο 4 του κανονισμού αριθ. 2185/96 ορίζει ότι τα κράτη μέλη έχουν το δικαίωμα να συμμετέχουν στους επιτόπιους ελέγχους που διενεργούνται στην επικράτειά τους. Η συμμετοχή αυξάνει τις πιθανότητες παροχής επιτυχούς βοήθειας στην OLAF κατά την προετοιμασία, τη διαδικασία και την ολοκλήρωση των διενεργούμενων ελέγχων.

Για τη συμμετοχή του, κάθε κράτος μέλος έχει ορίσει μια υπηρεσία (υπηρεσία για τον συντονισμό της καταπολέμησης της απάτης – AFCOS) η οποία διευκολύνει την αποτελεσματική συνεργασία και την ανταλλαγή πληροφοριών, συμπεριλαμβανομένων των πληροφοριών επιχειρησιακού χαρακτήρα, με την OLAF. Η AFCOS είναι η αρμόδια αρχή που παρέχει βοήθεια –είτε από μόνη της είτε σε επικοινωνία με άλλες αρμόδιες αρχές.

Η βουλγαρική υπηρεσία καταπολέμησης της απάτης (AFCOS Βουλγαρίας) έχει θέσει σε εφαρμογή το ακόλουθο μοντέλο 10 βημάτων για την παροχή βοήθειας προς τους ελεγκτές της OLAF κατά τη διενέργεια επιτόπιων ελέγχων στην επικράτεια της Βουλγαρίας:

Βήμα 1 Συγκέντρωση (διεύρυνση) πληροφοριών

Πριν από τη διενέργεια επιτόπιου ελέγχου, η OLAF αποστέλλει πάντα ειδοποίηση σχετικά με το αντικείμενο, τον σκοπό και τη νομική βάση των ελέγχων. Ο επιτόπιος έλεγχος διενεργείται σε οικονομικό φορέα σύμφωνα με τον **κανονισμό αριθ. 2988/95 σχετικά με την προστασία των οικονομικών συμφερόντων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων**. Σκοπός του επιτόπιου ελέγχου είναι η παροχή αποδεικτικών στοιχείων για την έρευνα της OLAF.

Για την προετοιμασία των επιτόπιων ελέγχων, το πρώτο βήμα της AFCOS (ή, σε άλλο κράτος μέλος, της ορισθείσας αρμόδιας αρχής) είναι να ελέγξει τις δικές της βάσεις δεδομένων πληροφοριών. Στόχος είναι να διευρυνθούν οι πληροφορίες σχετικά με έναν συγκεκριμένο οικονομικό φορέα, ώστε να διαπιστωθεί εάν έχουν καταχωριστεί τυχόν προηγούμενοι ισχυρισμοί, παρατυπίες ή υποθέσεις απάτης εναντίον του, συμπεριλαμβανομένων τυχόν ελέγχων δίωξης ή προδικαστικών διαδικασιών. Στην περίπτωση της Βουλγαρίας, η AFCOS χρησιμοποιεί τα συστήματα πληροφοριών του Υπουργείου Εσωτερικών για τη συλλογή πληροφοριών σχετικά με τα εμπλεκόμενα πρόσωπα (ονόματα, διευθύνσεις) που εκπροσωπούν τους οικονομικούς φορείς σύμφωνα με τους κανόνες για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα (ΓΚΠΔ). Χρησιμοποιούνται επίσης όλες οι διαθέσιμες δημόσιες βάσεις δεδομένων, συμπεριλαμβανομένου, για παράδειγμα, του εμπορικού μητρώου. Εάν χρειαστεί, η AFCOS επισκέπτεται εκ των προτέρων τη διεύθυνση του οικονομικού φορέα για να επιβεβαιώσει ότι οι πληροφορίες που έχουν συγκεντρωθεί και η καταχωρισμένη διεύθυνση είναι ορθές.

Βήμα 2 Ειδοποίηση συμμετεχόντων

Ανάλογα με το πεδίο εφαρμογής του ελέγχου, διάφορες εθνικές αρχές μπορούν να συμμετάσχουν ανάλογα με τις αρμοδιότητές τους. Η AFCOS ενημερώνει τις εν λόγω αρμόδιες αρχές εκ των προτέρων, για να εξασφαλίσει τη βοήθειά τους όταν αυτή χρειαστεί. Οι αρχές που μπορούν να ειδοποιηθούν είναι η εισαγγελία, προκειμένου να διασφαλιστεί η συμμετοχή της σε περίπτωση εγκλήματος, ή η δημόσια υπηρεσία χρηματοοικονομικής επιθεώρησης που είναι εξουσιοδοτημένη να αναλάβει δράση σε περίπτωση που ο οικονομικός φορέας αρνηθεί να συνεργαστεί. Εκτός από τις εθνικές αρχές, οι τοπικές αστυνομικές αρχές ειδοποιούνται επίσης σε περίπτωση που απαιτείται η βοήθειά τους.

Βήμα 3 Επικαιροποίηση πληροφοριών σχετικά με προδικαστικές διαδικασίες και ελέγχους δίωξης

Η συλλογή πληροφοριών του βήματος 1 επικαιροποιείται περαιτέρω σ' αυτό το στάδιο, ώστε να συμπεριληφθούν τυχόν νέες πληροφορίες σχετικά με την κατάσταση των ελέγχων δίωξης και των προδικαστικών διαδικασιών. Ο επιτόπιος έλεγχος μπορεί να επηρεάσει την έρευνα και, επομένως, η AFCOS μπορεί να χρειαστεί την άδεια του εποπτεύοντος εισαγγελέα για να συγκεντρώσει αυτές τις πρόσθετες

πληροφορίες.

Βήμα 4 Προετοιμασία συνέντευξης

Προγραμματίζεται συνέντευξη με τους οικονομικούς φορείς, ώστε να τους δοθεί η δυνατότητα να παρουσιάσουν τις απόψεις τους και για να συγκεντρωθούν σχετικές πληροφορίες για την υπόθεση. Η AFCOS αποστέλλει εκ των προτέρων ειδοποίηση στον οικονομικό φορέα, στην οποία προσδιορίζονται η ημερομηνία, ο τόπος και η γλώσσα της συνέντευξης, η δυνατότητα παρουσίας δικηγόρου, καθώς και τα απαιτούμενα έγγραφα που πρέπει να προσκομίσει ο οικονομικός φορέας. Η προετοιμασία της συνέντευξης μπορεί να πραγματοποιηθεί με τη συνδρομή της διαχειριστικής αρχής ή του ενδιαμέσου φορέα που είναι αρμόδιος για τη χρηματοδότηση του έργου.

Βήμα 5 Σχέδιο επιτόπιου ελέγχου

Κάθε βήμα του επιτόπιου ελέγχου σχεδιάζεται προσεκτικά και καταγράφεται σε εσωτερικό έγγραφο που ονομάζεται «σχέδιο επιτόπιου ελέγχου», το οποίο αντιστοιχεί στο σχέδιο της OLAF. Το σχέδιο αυτό κοινοποιείται εσωτερικά στον υπουργό Εσωτερικών.

Βήμα 6 Συνάντηση εργασίας μεταξύ των αρχών

Πριν από τον ίδιο τον έλεγχο, η ομάδα έρευνας της OLAF συναντά τους εκπροσώπους της AFCOS που είναι αρμόδιοι να της παράσχουν βοήθεια σύμφωνα με τον κανονισμό αριθ. 2185/96. Αυτή είναι η στιγμή κατά την οποία η AFCOS παρουσιάζει και συζητά τις προετοιμασίες που πραγματοποιήθηκαν, τις πληροφορίες που αποκτήθηκαν και το σχέδιο του επιτόπιου ελέγχου. Εάν χρειαστεί, παρίστανται επίσης εκπρόσωποι άλλων αρχών.

Βήμα 7 Έναρξη του επιτόπιου ελέγχου. Εφοδιαστική

Η AFCOS παρέχει υπηρεσίες εφοδιαστικής που είναι ζωτικής σημασίας για την ομαλή οργάνωση του επιτόπιου ελέγχου, συμπεριλαμβανομένων των μεταφορών, της ικανότητας ΤΠ, των μεταφραστικών υπηρεσιών και όλου του υλικού που απαιτείται για την αξιολόγηση. Οι εμπειρογνώμονες της AFCOS συμμετέχουν στις προγραμματισμένες δραστηριότητες σύμφωνα με το άρθρο 4 του κανονισμού αριθ. 2185/96.

Βήμα 8 Βασικές δραστηριότητες επιτόπιου ελέγχου

Καθ' όλη τη διάρκεια του ελέγχου, οι εμπειρογνώμονες της AFCOS βρίσκονται σε συνεχή επαφή με τη δημόσια υπηρεσία χρηματοοικονομικής επιθεώρησης, την εισαγγελία, την αστυνομία δίωξης του εγκλήματος και την τοπική αστυνομία, προκειμένου να ανταποκριθούν ταχέως σε περιπτώσεις άρνησης του οικονομικού φορέα ή απόπειρας παρεμπόδισης του ελέγχου. Εμπειρογνώμονας της AFCOS, με εξουσιοδότηση πρόσβασης σε πληροφορίες από τα συστήματα του Υπουργείου Εσωτερικών, παρέχει άμεση υποστήριξη στην ομάδα έρευνας. Σε αυτό το στάδιο του ελέγχου μπορούν να συλλεχθούν όλα τα είδη πληροφοριών, συμπεριλαμβανομένων των ηλεκτρονικών δεδομένων, των δημοσιονομικών και λογιστικών εγγράφων, της τεκμηρίωσης του έργου και των φυσικών ελέγχων ως προς τη φύση και την ποσότητα των εμπορευμάτων.

Βήμα 9 Συμμετοχή στον επιτόπιο έλεγχο. Ολοκλήρωση του επιτόπιου ελέγχου

Οι εμπειρογνώμονες της AFCOS συμμετέχουν στον επιτόπιο έλεγχο σύμφωνα με το άρθρο 4 του κανονισμού αριθ. 2185/96. Υπογράφουν τις εκθέσεις που καταρτίζουν οι ελεγκτές της OLAF. Εκπρόσωποι του εθνικού φορέα που είναι αρμόδιος για τη διαχείριση των κονδυλίων της ΕΕ επίσης συμμετέχουν ενεργά στον έλεγχο και υπογράφουν τις εκθέσεις της OLAF. Ο επιτόπιος έλεγχος ολοκληρώνεται όταν συγκεντρωθούν όλα τα αποδεικτικά στοιχεία σύμφωνα με το εθνικό και το ευρωπαϊκό δίκαιο και αφού συνταχθούν και υπογραφούν όλα τα έγγραφα (όπως πρωτόκολλα πορισμάτων, δηλώσεις προσώπων κ.λπ.)

Βήμα 10 Τελική ανάλυση και ανατροφοδότηση

Μετά την ολοκλήρωση του επιτόπιου ελέγχου, πραγματοποιείται συνάντηση μεταξύ της ερευνητικής ομάδας της OLAF και εκπροσώπων της AFCOS, κατά την οποία παρουσιάζονται τα αποτελέσματα. Οι εμπειρογνώμονες συζητούν τα αποτελέσματα του επιτόπιου ελέγχου, τα πιθανά εμπόδια και τις δυνατότητες βελτίωσης.

Μοναδικά χαρακτηριστικά

Η πρακτική αυτή εφαρμόζει διαρθρωμένη προσέγγιση ως προς την παροχή βοήθειας στους ελεγκτές της OLAF κατά τη διάρκεια επιτόπιου ελέγχου, όπως απαιτείται από τον κανονισμό αριθ. 2185/96. Ξεχωρίζει από παρόμοιες πρακτικές λόγω της αποτελεσματικότητάς της όσον αφορά την παροχή βοήθειας από τη στιγμή της αποστολής ειδοποίησης από τους ελεγκτές της OLAF για προγραμματισμένο επιτόπιο έλεγχο, έως τη συμμετοχή των εθνικών αρχών και το συμπέρασμα του επιτόπιου ελέγχου. Με βάση τις ετήσιες εκθέσεις για τα τελευταία 10 έτη τις οποίες έχει εκπονήσει η AFCOS στη χώρα όπου αναπτύχθηκε αυτή η πρακτική, σχεδόν το 100 % των επιτόπιων ελέγχων διενεργούνται ικανοποιητικά.

Εκβάσεις και αποτελέσματα

Το μοντέλο αυτό έχει χρησιμοποιηθεί ως καλό παράδειγμα σε εθνικό και ενωσιακό επίπεδο, καθώς παρέχει μια προβλέψιμη και διαρθρωμένη προσέγγιση προς ένα θετικό αποτέλεσμα –την παροχή αποτελεσματικής βοήθειας στους ελεγκτές της OLAF στο έδαφος κράτους μέλους στο οποίο προγραμματίζεται επιτόπιος έλεγχος. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα τη διενέργεια ενός επιτυχημένου επιτόπιου ελέγχου ο οποίος υποστηρίζεται από αποδεικτικά στοιχεία, δηλώσεις προσώπων, σχετική τεκμηρίωση και κάθε άλλη αναγκαία πληροφορία.

Βασικοί παράγοντες επιτυχίας

Δεν υφίσταται ανάγκη για ειδικές απαιτήσεις, δεδομένου ότι κάθε κράτος μέλος υποχρεούται να παρέχει βοήθεια στους ελεγκτές της OLAF σύμφωνα με τον κανονισμό αριθ. 2185/96 και να ορίσει αρμόδια υπηρεσία για τη διευκόλυνση της αποτελεσματικής συνεργασίας και ανταλλαγής πληροφοριών με την OLAF σύμφωνα με το άρθρο 11 του **κανονισμού αριθ. 883/2013** της 11ης Σεπτεμβρίου 2013. **Ο κανονισμός αριθ. 883/2013** αφορά τις έρευνες που πραγματοποιούνται από την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF) και καταργεί τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1073/1999 του Ευρωπαϊκού

Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και τον κανονισμό (Ευρατόμ) αριθ. 1074/1999 του Συμβουλίου. Όπως συνέστησε το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο, η AFCOS θα πρέπει να διαθέτει ευρύτατο φάσμα καθηκόντων, προκειμένου να είναι όσο το δυνατόν πιο αποτελεσματική.

Προκλήσεις που προέκυψαν και διδάγματα που αντλήθηκαν

Μέχρι στιγμής δεν έχουν εντοπιστεί συγκεκριμένες προκλήσεις όσον αφορά την υλοποίηση αυτής της δράσης.

Δυνατότητες μεταφοράς

Αυτή η ορθή πρακτική παρουσιάζει ιδανικές δυνατότητες μεταφοράς, οι οποίες περιορίζονται μόνο από τις εξουσίες των αρμόδιων φορέων σε εθνικό επίπεδο που είναι υπεύθυνοι για την παροχή βοήθειας στους ελεγκτές της OLAF δυνάμει του κανονισμού αριθ. 2185/96.